

3. Комп'ютерні ігри: користь і шкода для дитини // Академія Професій Майбутнього : [Електронний ресурс] : Режим доступу : <https://academyua.com/stati/36-komp-yuterni-igri-dlya-ditej-korist-chi-shkoda> (Дата звернення 09.02.2023)

4. Новик І.М. Проектування навчальних комп'ютерних ігор в освітньому процесі дошкільного навчального закладу / зб. наук. праць «Вісник психології і соціальної педагогіки». Вип. 4. Київського університету імені Бориса Грінченка. С. 34-36.

5. Самчук Л. І., Мойсеюк Ю. М. Гейміфікація в системі сучасних технологій навчання (рекомендаційний бібліографічний список) : [Електронний ресурс] : Режим доступу : https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2015/12/Gameplay_in_training_2019.pdf (Дата звернення 09.02.2023)

6. Чурок С., Шамоня В. Використання комп'ютерних ігор в навчанні інформатики учнів основної школи / Osvita, innovatika, praktika [інтернет] : [Електронний ресурс] : Режим доступу : <https://www.oip-journal.org/index.php/oip/article/view/30> (Дата звернення 09.02.2023)

Вознюк Ірина,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта,
Житомирський державний університет імені Івана Франка;

науковий керівник: **Павленко Віта,**
кандидат педагогічних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У 2017 році в Україні стартувала реформа початкової школи. МОН повідомило про зміну підходів у початковій школі, але не всі батьки першокласників відчули зміни, а деякі стандарти (наприклад, вступ до школи за місцем реєстрації) почали критикувати ще до впровадження. На думку експертів, велике значення у впровадженні реформи має активність батьків та діяльність місцевої влади.

Реформування початкової освіти в Україні є однією з ключових складових національної стратегії «Україна 2030». Ця реформа спрямована на модернізацію освітньої системи країни та забезпечення якісної освіти для майбутніх поколінь. Основні цілі реформи – підвищення якості навчання, розвиток креативності, самостійності та критичного мислення учнів, а також підготовка до подальшого навчання в середній та вищій школі. Для реалізації цієї реформи необхідне залучення додаткових коштів від держави та приватного сектору, а також оптимізація витрат на освіту. Реформу позитивно сприймає українське суспільство та підтримує її впровадження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні аспекти розвитку змісту початкової освіти вивчали Н. Дем'яненко, М. Євтух, Н. Никало, О. Сухомлинська та ін. Проблему фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів, специфіки їхньої професійної діяльності досліджували такі науковці, як: Н. Бібік, С. Гончаренко, О. Дубасенюк, І. Зязюн, О. Савченко, Л. Хоружа, М. Фіцула, І. Шапошнікова та ін.

Мета статті полягає в аналізі процесу реформування початкової освіти в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Україна здійснює реформування початкової освіти, спрямовану на підвищення якості навчання та виховання дітей. Ця реформа передбачає впровадження нової програми та методик навчання, зміну підходу до оцінювання та організації навчального процесу. Одним із основних принципів нової реформи є індивідуальний підхід до кожної дитини. Учителі мають більше уваги приділяти індивідуальним потребам кожної дитини, щоб забезпечити максимальну реалізацію їхнього потенціалу. Зокрема, планується зменшення розміру класу до 15-20 дітей, щоб забезпечити краще взаємодію вчителя з кожною дитиною. Також у програмі передбачено збільшення кількості годин науково-практичних занять та гуртків для дітей. Це дозволить забезпечити розвиток дитини в різних сферах, таких як наука, мистецтво, спорт тощо. Нова програма передбачає зміну підходу до оцінювання.

Зокрема, планується зменшення кількості письмових контрольних робіт та тестів, а замість цього використовувати більше практичних завдань, спрямованих на розвиток навичок та умінь дітей. Окрім цього, планується забезпечення вчителів сучасними методиками навчання та оцінювання. Для цього проводяться тренінги та семінари, які допоможуть вчителям покращити свою професійну майстерність та впровадити нові методики навчання. Усі ці

зміни мають сприяти покращенню якості початкової освіти в Україні та підготувати дітей до подальшого навчання в середній та вищій школі. Реформа також спрямована на розвиток креативності, самостійності та критичного мислення учнів.

Україна активно співпрацює з міжнародними партнерами та експертами з метою впровадження сучасних методів та практик у початкову освіту. Одним із викликів, який стоїть перед реформою, є забезпечення необхідного фінансування та ресурсів для її впровадження. Для цього необхідно залучення додаткових коштів від держави та приватного сектору, а також оптимізація витрат на освіту. Українське суспільство позитивно сприймає реформування початкової освіти та підтримує її реалізацію. Вона має допомогти розв'язати проблеми, які існують у сучасній освітній системі, та забезпечити якісну освіту для майбутніх поколінь [1].

При реформуванні освіти в Україні значною мірою враховано об'єктивний вплив тенденцій розвитку, спільних для сучасної цивілізації. Перша тенденція – посилення процесу глобалізації економіки, взаємозв'язку та взаємозалежності країн світу. Ця тенденція є результатом розвитку науки, техніки та виробництва, що призводить до виникнення глобального економічного простору та планетарного інформаційного поля, та інтенсивного обміну результатами матеріальної та духовної діяльності. Друга зумовлює створення позитивних умов для індивідуального розвитку людини, її самореалізації у світі.

«Нова українська школа» – це програма реформування середньої освіти, починаючи з молодших класів. Вона припускає, що діти навчаються на практиці, а не на теорії, і розвивають навички замість запам'ятовування інформації. Також реформа передбачає зміни в порядку прийому дітей, співпраці вчителів і батьків, оновлення матеріально-технічної бази шкіл.

Пілотний проєкт стартував у 2017 році та охопив близько 100 шкіл. У 2018 році понад 400 тисяч першокласників почали навчатися за новими стандартами.

Концепція НУШ передбачає 10 ключових компетентностей, які має набути дитина в результаті навчання. Окрім більш традиційних (спілкування державною мовою та іноземними мовами, знання математики, культурний розвиток), це, наприклад, навчання впродовж життя, підприємливість, інформаційно-цифрові компетентності.

З 2018 року дітям більше не потрібно проходити співбесіду, щоб піти до першого класу. Відповідно до стандарту НУШ дитина зараховується до школи за місцем реєстрації, а конкурси для вступу до першого класу скасовано.

Реформа передбачає модернізацію матеріально-технічної бази шкіл, починаючи з парт. Відповідно до наказу МОН, парти та стільці мають бути розраховані на одну особу, але водночас достатньо придатні для розміщення разом для групових занять.

Концепція «Нової української школи» передбачає, що освітня субвенція передбачає дотацію вчителям, які працюють в інтеграційних класах, інтеграційна субвенція покриває 65% витрат на корекційно-розвивальну діяльність дітей, 35% – придбання репетиторського обладнання. Водночас забезпечення харчування дітей з особливими освітніми потребами, їх матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації педагогів є завданнями органів місцевого самоврядування.

Реформа початкової освіти в Україні містить ряд заходів, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу. До них належать: зміна змісту навчальних програм з урахуванням вимог сучасного ринку праці та викликів, які стоять перед суспільством; застосування новітніх технологій навчання, використання електронних засобів та програм для підвищення ефективності навчального процесу; оновлення підручників та методичних посібників; проведення професійної підготовки вчителів; збільшення тривалості навчання з 4 до 5 років та інші. Одним із важливих аспектів реформи є зміна підходу до оцінювання учнів. Відтепер оцінки виставляються за шкалою від 1 до 12 балів. Також передбачається зменшення кількості контрольних робіт та перехід до формування компетенцій учнів. Загалом, реформа початкової освіти в Україні є важливим кроком до покращення якості освіти та підготовки дітей до життя в сучасному світі.

Однією з ініціатив, що передбачає реформа початкової освіти в Україні, є так звана «школа-лабораторія». Це школи-пілоти, у яких педагоги займаються впровадженням нових підходів до навчання та впровадженням новітніх технологій. У цих школах педагоги мають можливість працювати з новими методиками та використовувати сучасні засоби навчання, що покращить якість навчання в цих закладах та допоможе розробити ефективніші методики, які потім можуть бути застосовані в інших школах. Також реформа передбачає зміну взаємодії школи та батьків. Школа має активно включати батьків у процес навчання та сприяти розвитку партнерських стосунків. Зокрема, це

може бути здійснено шляхом проведення батьківських зборів, пропаганди участі батьків у навчальному процесі, організації виховних заходів та ін. Реформа початкової освіти в Україні має великий потенціал для покращення якості навчання та формування здатних до саморозвитку та самовдосконалення громадян. Досягнення цих цілей можливе тільки за умови комплексного підходу та співпраці всіх учасників навчального процесу: держави, педагогів, батьків та учнів [3].

Крім того, в рамках реформи передбачено зміну змісту навчання, який має стати більш сучасним та актуальним. Наприклад, питання екології, довкілля та здорового способу життя включені до основних предметів навчання, щоб забезпечити формування свідомих громадян, які беруть на себе відповідальність за своє життя та здоров'я. Також передбачається зменшення кількості обов'язкових предметів, які вивчають учні, з метою більшої уваги на розвитку креативності та пізнавальної активності учнів. Передбачається також розвиток інтерактивного навчання, що дозволить дітям активніше залучатися до процесу навчання та відчувати більшу зацікавленість до навчання. У цілому, реформа початкової освіти в Україні має на меті забезпечити розвиток інтелектуальної та творчої потенції дитини, формування у неї навичок саморозвитку, самовдосконалення та самостійної діяльності. Виконання цієї реформи допоможе забезпечити більш якісну освіту для майбутнього покоління України.

Також однією з головних цілей реформи є забезпечення рівних можливостей для участі у навчальному процесі для всіх дітей, незалежно від їхнього соціального статусу, місця проживання та фінансових можливостей їх батьків. Для цього передбачено створення єдиного стандарту для всіх шкіл, що дозволить забезпечити рівний рівень навчання для всіх дітей. Крім того, реформа початкової освіти передбачає забезпечення підвищення кваліфікації вчителів, що працюють у початкових класах, та їхню перепідготовку, з метою забезпечення якісного та сучасного навчання для дітей. Це дозволяє створити комфортні умови для навчання та забезпечити підвищення якості освіти у початкових класах. Загалом, реформа початкової освіти в Україні є складною та багатогранною, проте її реалізація дозволить забезпечити високий рівень освіти для дітей, формування їхньої особистості та розвиток їхнього потенціалу [1].

Для забезпечення успішної реалізації реформи початкової освіти в Україні внесено зміни до нормативно-правових актів, зокрема Закону України «Про

освіту» та Державного стандарту початкової освіти. Крім того, створено робочі групи, які займаються розробкою методик та матеріалів для вчителів, а також проведенням навчання та перепідготовки вчителів. Важливою складовою реформи є залучення батьків до навчального процесу, зокрема через організацію зборів, консультацій та інформування про навчальну програму та досягнення дітей. Також передбачається залучення громадськості до контролю за якістю надання послуг у галузі початкової освіти. Реформа початкової освіти в Україні викликала певні складнощі та опори з боку громадськості та фахівців у галузі освіти, проте вона є важливим кроком до покращення якості освіти в Україні та підвищення рівня розвитку дітей в нашій країні.

До реформи початкової освіти в Україні також входить модернізація навчального процесу та перехід на нові методи навчання, зокрема використання інтерактивних технологій та інших сучасних засобів навчання. Досягнення цієї мети передбачає відповідну технічну оснащеність шкіл, а також підготовку вчителів до використання сучасних технологій у навчальному процесі. Реформа початкової освіти в Україні також спрямована на зменшення навантаження на дітей та вчителів. Для цього передбачається скорочення кількості обов'язкових предметів та заміна певних елементів програми на вибіркові. Також передбачено зменшення кількості учнів у класах з 30 до 20-25 дітей, що дозволить забезпечити більш індивідуальний підхід до кожної дитини. Реформа початкової освіти в Україні є важливим кроком до покращення якості освіти в нашій країні. Вона передбачає не тільки внесення змін до навчальних програм, але й створення комфортних умов для навчання та підвищення кваліфікації вчителів, що є ключовими складовими для забезпечення якісної освіти для дітей [3].

Також реформа початкової освіти в Україні спрямована на розвиток ключових навичок у дітей, таких як критичне мислення, творчість, комунікативність, соціальна компетентність та інші, що є важливими для їх майбутньої успішної кар'єри та життя. Також у рамках реформи передбачено забезпечення можливості навчання для всіх дітей, незалежно від їхнього матеріального стану та соціального походження. Для цього планується розвиток мережі безкоштовних загальноосвітніх шкіл та забезпечення всіх учнів необхідними навчальними матеріалами та підручниками.

Отже, реформа початкової освіти в Україні передбачає комплексний підхід до покращення якості навчання та розвитку дітей. Це передбачає не лише зміни до навчальних програм, але й розвиток інфраструктури,

підготовку вчителів та забезпечення доступності освіти для всіх дітей. Ця реформа є важливим кроком до покращення освітньої системи в Україні та підготовки нового покоління майбутніх лідерів країни.

Крім того, важливо зазначити, що реформа початкової освіти в Україні є частиною більш широкої стратегії реформування освіти в країні. Україна активно працює над модернізацією всієї освітньої системи, в тому числі розвитком вищої освіти, професійної освіти та навчання протягом життя. Така стратегія дозволить забезпечити високу якість освіти на різних рівнях та створити потужну базу для економічного та соціального розвитку країни. Важливим аспектом реформування початкової освіти в Україні є також забезпечення відповідної фінансової підтримки реформ. Це означає не лише виділення необхідних коштів на розвиток інфраструктури та матеріально-технічної бази, але й забезпечення вчителів та учнів необхідними навчальними матеріалами та підручниками. Крім того, важливо взяти до уваги потреби регіонів та місцевих громад у розвитку освіти, тому що децентралізація стала однією з головних стратегій у сфері освіти в Україні.

Отже, успішне реформування початкової освіти в Україні потребує спільних зусиль уряду, громадськості, вчителів, батьків та учнів. Такий підхід дозволить створити належні умови для здобуття дітьми необхідних знань та навичок, що приведе до підвищення якості освіти та успіху в майбутньому.

Перспективи реформування початкової освіти в Україні є перспективними. Продовження реформи дозволить забезпечити високу якість освіти для дітей, що зробить їх більш конкурентоспроможними на ринку праці та підвищить рівень розвитку країни загалом. Однією з перспектив є подальший розвиток компетентнісного підходу у навчанні. Цей підхід зосереджується на розвитку не тільки знань, але й умінь та навичок, необхідних для життя в сучасному світі. Також, важливо продовжувати розвивати цифрову компетентність учителів та учнів, що дозволить ефективно використовувати сучасні технології в навчальному процесі [4].

Іншою перспективою є збільшення ролі батьків у навчальному процесі. Вони можуть бути партнерами учителів у вихованні та навчанні своїх дітей, що позитивно вплине на успішність навчання та розвиток дітей. Крім того, забезпечення рівної можливості отримання якісної освіти для всіх дітей, включаючи дітей з інвалідністю та з малозабезпечених сімей, є однією з важливих перспектив реформи. Для цього необхідно продовжувати розвивати спеціальні програми та проєкти, які допомагають забезпечити доступність та

якість освіти для всіх дітей. Загалом, реформування початкової освіти в Україні має великий потенціал для поліпшення якості освіти та розвитку країни. Продовження реформи та спільні зусилля всіх зацікавлених сторін допоможуть забезпечити реалізацію цього потенціалу та підвищення ефективності навчального процесу.

Окрім того, успішна реформа початкової освіти може стати прикладом для інших країн, які також працюють над поліпшенням якості освіти. Проте, важливо зазначити, що реформа початкової освіти – це довгостроковий процес, який потребує часу, фінансових зусиль та відповідальності з боку всіх учасників. Тому, щоб забезпечити успішну реалізацію реформи, необхідно забезпечити стабільність урядової підтримки та увагу до проблем, які виникають під час реалізації реформи [2].

У цілому, реформа початкової освіти в Україні є важливим кроком до покращення якості освіти та розвитку країни. Подальший розвиток компетентнісного підходу, збільшення ролі батьків, забезпечення рівної доступності до якісної освіти – це лише деякі з перспектив реформи, які можуть забезпечити успіх її реалізації.

Висновки. Держава може створити більш сприятливі умови для розвитку української освіти в цілому. Наразі важко проаналізувати наслідки процесу реформування системи освіти в Україні, оскільки воно лише впроваджується, але у статті окреслено основні принципи, на яких мають базуватися напрямки реформування: орієнтація на учня, розвиток творчого потенціалу учня, ефективно впровадження конкурсної системи викладачів.

Реформування початкової освіти в Україні є важливим кроком до покращення якості освіти в країні та підготовки нового покоління дітей до успішного майбутнього. Ця реформа передбачає комплексний підхід до покращення навчальних програм, розвитку інфраструктури та підготовки вчителів, а також забезпечення доступності освіти для всіх дітей. Реформа також спрямована на розвиток ключових навичок у дітей, що є важливим для їхнього майбутнього життя та кар'єри. Загалом, реформа початкової освіти в Україні має великий потенціал для покращення освітньої системи в країні та забезпечення майбутнього успіху дітей.

Список джерел та використаної літератури:

1. Навчальні програми для початкової школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlyapochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 03.03.2023).

2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013/page2>.

3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 03.03.2023).

4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ : МОН України, 2016. 34 с.

Гайструк Софія,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 015 Професійна освіта (Цифрові технології);
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Антонов Євгеній,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ТЕХНОЛОГІЇ РОЗРОБКИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРИ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні школа повинна не лише формувати в учнів певний набір знань. Необхідно створювати і постійно підтримувати у них прагнення до самоосвіти, реалізації творчих здібностей. Дуже важливо на початковому етапі навчання у кожного учня викликати інтерес до навчання, який необхідно постійно підтримувати. Відомо, що людина зберігає головну інформацію в пам'яті, коли зацікавлено бере участь у процесі, а не спостерігає збоку. Тому необхідна така організація навчання всередині системи освіти, яка б дозволила школярам різного віку з цікавістю виконувати поставлені завдання.

Застосування нетрадиційних, нестандартних форм навчання благотворно позначається на процесі навчання. Нетрадиційний урок характеризується нестандартним підходом до відбору змісту навчального матеріалу; до поєднання методів навчання; до зовнішнього оформлення взаємодії.

Однією з форм таких уроків є гра. «Вчитися треба весело». На різних етапах еволюції соціальний за змістом і формою феномен гри розвивався впродовж людської історії і набував різних якостей і особливий суспільно - культурний сенс. Багато дослідників гри пов'язують її походження з релігійною культурою. Ігри довгий час були інструментом дії на хід історичних подій в суспільстві і природі. Народна виховна мудрість емпірично